

F. t. l. vedr. straffeloven og retsplejeloven

Herudover foreslog udvalget en efterfølgende retlig kontrol.

Udvalget foreslog endelig, at reglerens anvendelsesområde blev begrænset, således at reglerne ikke omfattede politiets efterforskning af lovovertrædelser, for hvilke påtale i medfør af straffelovens § 110 f og § 118 a sker efter justitsministerens påbud.

Det fremsatte lovforslag svarede i det hele til Strafferetsplejeudvalgets forslag.

Under behandlingen af lovforslaget fremsatte Folketingets flertal tre ændringsforslag, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg B, sp. 1555-1564. Flertallet foreslog, at der i § 754 a som endnu en betingelse for politiets anvendelse af agenter blev anført, at efterforskningen skulle angå en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en overtrædelse af straffelovens § 289, 2. pkt. Flertallet fandt, at agentvirksomhed er et vidtgående efterforskningsskridt, hvorfor der for denne virksomhed bør fastlægges et kriminalitetskrav, så agentvirksomhed kun kan anvendes ved den alvorligste kriminalitet.

Endvidere var flertallet af den opfattelse, at det ikke er muligt at afgrænse en kreds af private personer, som på en betryggende måde kan anvendes som agenter. Flertallet foreslog derfor, at forslaget til § 754 b, stk. 2, blev ændret, således at det ikke er tilladt at anvende andre personer end polititjenestemænd som agenter. Endelig foreslog flertallet, at der som udgangspunkt skulle være en forudgående domstolskontrol.

Med disse tre ændringsforslag blev lovforslaget vedtaget.

Efterfølgende er der ved lov nr. 385 af 20. maj 1992 blevet foretaget en redaktionel ændring i retsplejelovens § 754 e om agentreglernes anvendelsesområde, således at det direkte af bestemmelserne fremgår, hvilke af bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 og 13 der er undtaget fra reglerne om agentvirksomhed. Der henvises til Folketingstidende 1991-1992, forhandlingerne sp. 6082-6097, 10088-10092 og 10295-10218, tillæg A, sp. 4141-4250, samt tillæg B, sp. 1475-1486 og 1501-1504.

2.1.3. Spørgsmålet om afgrænsningen mellem agentvirksomhed og andre ulovregulerede efterforskningsskridt (den såkaldte nedre grænse) og dermed spørgsmålet om, hvilke typer af efterforskning, der er omfattet af lovreguleringen, er indgående drøftet i betænkningen s. 155-162.

For at et efterforskningsskridt er omfattet af retsplejelovens regler om agentvirksomhed, er det forudsat, at handlingen objektivt set omfattes af strafferettens

medvirkensbegreb, jf. nærmere betænkningen s. 156 nederst. Strafferettens medvirkensbegreb er fastlagt i straffelovens § 23, hvorefter den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen.

Selve agentvirksomheden kan efter § 754 a forekomme på to måder. Der kan være tale om, at politiet tager initiativ til at foranledige, at nogen *tilbydes bistand* til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse (1. led i § 754 a). Er initiativet udgået fra den mistænkte, kan det første led ikke bringe aktionen ind under agentbegrebet.

Det andet led i § 754 a omfatter derimod også tilfælde, hvor initiativet er udgået fra den mistænkte, og hvorved politiet *træffer foranstaltninger* med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen (2. led i § 754 a). Dette led forudsætter i stedet, at der foreligger et tilrettelagt arrangement og ikke en tilfældigt opstået situation, og at dette arrangement specifikt tilsigter at fremme lovovertrædelsens udførelse eller fortsættelse ved at tilskynde nogen hertil.

Ordvælget i § 754 a viser hen til straffelovens § 23, således at det af reglen fremgår, at politiets adfærd for at være omfattet af begrebet agentvirksomhed i objektiv henseende skal falde ind under de i straffelovens § 23 omhandlede medvirkensregler. Men herudover kræves det altså også, at der er udvist en særlig aktivitet fra politiets side.

Uden for reglerne om agentvirksomhed falder således former for efterforskning, der ikke består i en sådan aktivitet, f.eks. skygning af en bestemt person, overvågning af bestemte adresser og andre former for observation af mistænkte eller "holden øje" med kriminelle miljøer, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 349. Tilfælde, hvor politiet foranlediger, at nogen eller noget bliver genstand for en lovovertrædelse (*lokkedue-situationen*) falder ligeledes uden for reglerne om agentvirksomhed, hvis den pågældende person kun er offer og derfor ikke udøver en aktivitet, der er omfattet af straffelovens § 23 om medvirken, jf. betænkningen s. 160 og Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 350.

Uden for reglerne om agentvirksomhed falder endvidere de tilfælde af *infiltration*, hvor en person efter aftale med politiet søger kontakt i et kriminelt miljø for at kunne give politiet oplysninger. Dette gælder også, selv om den pågældende deltager i kriminalitet for at gøre sig troværdig i miljøet. Hvis den pågældende imidlertid griber ind i selve den lovovertrædelse, som efterforskningen angår, kan der dog være tale om en foranstaltning, der ligger over den nedre grænse, og